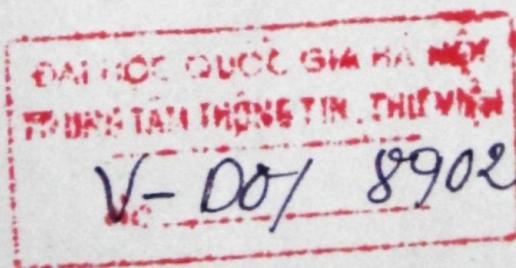

10-C
2000

VÕ VĂN CHI - NGUYỄN ĐỨC MINH

RẮN LÀM THUỐC VÀ THUỐC TRỊ RẮN CĂN

IN LẦN THỨ HAI
(có sửa chữa và bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT

MỤC LỤC

LỜI NÓI ĐẦU	Trang
NHỮNG CÂU CHUYỆN VỀ RẮN	3
	5

PHẦN I

RẮN VÀ VIỆC SỬ DỤNG RẮN TRONG ĐỜI SỐNG 17

Chương 1. ĐẶC ĐIỂM CƠ BẢN VỀ HÌNH THÁI

CỦA RẮN

I. Cấu tạo cơ thể của rắn	17
II. Các giác quan của rắn	21
III. Vùng phân bố của rắn	26
IV. Các hình thức sinh sống của rắn	27
V. Phương thức vận động của rắn	30
VI. Quy luật hoạt động của rắn	31
VII. Phương thức ăn nuốt của rắn	34
VIII. Tập quán sinh đẻ	37
IX. Sinh trưởng, lột xác và tuổi thọ của rắn	40

Chương 2. CÁC LOÀI RẮN THÔNG THƯỜNG Ở

VIỆT NAM

I. Rắn sống trong đất liền	43
1. Họ Trăn (<i>Boidae</i>)	46
2. Họ Rắn đuôi cụt (<i>Ilysiidae</i>)	47
3. Họ Rắn mống (<i>Xenopeltidae</i>)	

4. Họ Rắn da eče (<i>Aerochordidae</i>)	48
5. Họ Rắn nước (<i>Colubridae</i>)	49
6. Họ Rắn hổ (<i>Elapidae</i>)	59
7. Họ Rắn lục (<i>Viperidae</i>)	68
8. Họ Rắn có hổ má (<i>Crotalidae</i>)	70
II. Rắn ở biển	
Họ Rắn biển (<i>Hydrophilidae</i>)	82
Chương 3. VAI TRÒ CỦA RẮN TRONG TỰ NHIÊN VÀ TRONG ĐỜI SỐNG CON NGƯỜI	
I. Rắn diệt chuột và côn trùng	101
II. Rắn là nguồn thực phẩm	102
III. Rắn trong kỹ nghệ thuộc da	104
IV. Rắn trong việc dự báo khí tượng và động đất	105
V. Rắn và phòng sinh học	106
Chương 4. RẮN LÀM THUỐC VÀ CÁC CHẾ PHẨM DƯỢC LIỆU TỪ RẮN	
I. Toàn thân rắn và thịt rắn	107
II. Xương rắn	122
III. Da rắn	122
IV. Mỡ rắn	125
V. Mật rắn	126
VI. Máu rắn	129
VII. Nọc rắn	130
Chương 5. KHAI THÁC RẮN TRONG THIÊN NHIÊN VÀ TỔ CHỨC NUÔI RẮN	
I. Bắt rắn trong thiên nhiên	138
II. Nuôi rắn kinh tế	141

III. Kỹ thuật lấy nọc và bảo quản

PHẦN II

145

RẮN ĐỘC CĂN VÀ CÁCH ĐIỀU TRỊ

Chương 6. NỌC ĐỘC VÀ TÁC HẠI CỦA NỌC

I. Móc độc hay răng độc là bộ phận truyền nọc độc	148
II. Độc tính của nọc rắn và sự miễn dịch đối với nọc rắn	152
III. Tác hại của nọc rắn trong cơ thể	160

**Chương 7. NHỮNG TRIỆU CHỨNG CỤ THỂ Ở
NGƯỜI BỊ RẮN CĂN**

I. Rắn hổ mang cắn	166
II. Rắn hổ mang chúa cắn	167
III. Rắn cạp nia cắn	167
IV. Rắn cạp nong cắn	168
V. Rắn chàm quap và rắn lục cắn	169
VI. Nhóm rắn biển cắn	170

Chương 8. ĐIỀU TRỊ RẮN ĐỘC CĂN

I. Những nguyên tắc cơ bản của việc sơ cứu	173
II. Cách sơ cứu rắn độc cắn	174
III. Cấp cứu những trường hợp nặng	180
IV. Chống bội nhiễm và di chứng	191
V. Công tác hộ lý	192
VI. Một số kinh nghiệm điều trị rắn độc cắn đã được đúc kết	193

**Chương 9. VỀ VIỆC NGHIÊN CỨU CÂY THUỐC
VÀ VỊ THUỐC TRỊ RẮN CĂN TRONG
Y HỌC CỔ TRUYỀN**

206

I. Thuốc phá hủy nọc

II. Thuốc hút nọc	207
III. Thuốc giải độc, thải nọc và ngăn ngừa nọc lan tỏa	210
IV. Thuốc chữa hoại tử	254

Chương 10. THẨM ĐÓ TÁC DỤNG CỦA MỘT SỐ THUỐC ĐỐI VỚI NỌC Rắn

I. Tác dụng của vài chất oxy hóa đối với nọc rắn hổ mang	258
II. Tác dụng của một số men proteinaza có trong động vật và thực vật	258
III. Tác dụng của than hoạt tính đối với nọc rắn hổ mang	264
IV. Tác dụng của tanin đối với nọc rắn hổ mang	266
V. Tác dụng của một số mệt động vật	268

Chương 11. PHÒNG TRÁNH Rắn Độc Cắn

I. Không nên quá sợ rắn cắn	273
II. Vài đặc điểm cơ bản về đời sống của rắn độc	273
III. Những biện pháp phòng tránh	276

PHỤ LỤC :

I. DANH LỤC CÁC LOÀI CÂY DÙNG LÀM THUỐC TRỊ Rắn Cắn	278
--	-----

II. TÊN CÁC LOÀI Rắn VÀ CÁC VỊ THUỐC THƯỢNG DÙNG TRỊ Rắn Cắn	298
---	-----

TÀI LIỆU THAM KHẢO CHÍNH	314
--------------------------	-----

MỤC LỤC	323
---------	-----